

KLYS synpunkter över betänkandet SOU 2010:12
I samspel med musiklivet – en ny nationell plattform för musiken

Presentation av KLYS

KLYS – Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd – är en samarbetsorganisation för konstnärligt yrkesverksamma inom olika konstområden. Vi företräder genom våra 18 medlemsorganisationer ca 30 000 kulturskapare inom ord-, ton-, bild-, scen- och medieområdet, bl a yrkesgrupper som i mycket hög grad berörs av nedläggningen av Svenska Rikskonserter och förslaget om en ny nationell plattform för musiken.

Allmänna synpunkter

KLYS ställer sig i princip positiv till utredningens betänkande, Vi vill dock inledningsvis ta upp några saker som vi finner det viktigt att ha med sig när man fattar beslut i frågan och därefter kommentera några av de förslag som framförs i betänkandet

Inledande

KLYS vill understryka vikten av att det inte uppstår ett glapp mellan de två systemen. Vi vill så snabbt som möjligt se en tydlig struktur för hur Musikplattformen ska fungera. En konkret modell med hållpunkter inlagda i tid, där man kan se hur plattformen stegvis kommer träda i funktion. Tydlighet och konkretion måste vara ledord och processen bör inledas redan under 2010 för att glapp i olika verksamheter inte ska ske 2011. Det är oerhört viktigt att vakuum inte uppstår vid övergången, vilket vi tror skulle skada svenskt musikliv. Medborgarperspektivet är här viktigt och helst ska övergången inte alls märkas för gemene man. Möjligen på så vis att man upplever att det låter mer om musik-Sverige.

Vi delar utredarens bedömning att det är viktigt att minska administrationskostnaderna för svenskt musikliv – att man får mer klingande och noterad musik för pengarna än tidigare. KLYS anser dock att det är av vikt att Musikplattformen får egna muskler i form av egna medel och att man tar höjd för en expansion. Mer ekonomiska resurser bör så småningom tillföras. Eftersom det i dagsläget handlar om väldigt lite pengar, anser KLYS att dessa borde växlas upp med EU-medel, sponsorbidrag, fonder etc. Här bör koppling ske till kultursamverkansutredningen och om möjligt även regeringens satsning på kreativa näringar.

6.2.1 Musikalisk kvalitet och bredd i hela landet

KLYS anser att förslaget är bra och stödjer de fem punkterna man tagit fram för att de nationella kulturpolitiska målen ska uppnås. Vi vill i samband med den sista punkten betona vikten av att behålla musikundervisningen i grund- och gymnasieskola och att ha en adekvat musikutbildning vid Lärarhögskolan, även om det i sig inte berör Kulturdepartementet och denna utredning. Sverige bör, som det europeiska rådet framhåller, inta ett långsiktigt perspektiv i detta sammanhang. Ett perspektiv inriktat på utveckling av barns och ungdomars kreativitet och innovativa förmåga och vidare starta särskild utbildning och fortbildning för lärare och andra som arbetar inom utbildnings- och kulturområdet och även inom annan ungdomsverksamhet.

6.2.2 Från producent och arrangör till koordinator

KLYS finner det positivt att den stödjande och koordinerande funktionen lyfts fram och att det fria musiklivet prioriteras. Vi vill dock framhålla att vad konstnärer framför allt behöver är administrativ hjälp. Detta gäller särskilt artister med invandrarbakgrund, vilket framförs med emfas av RFoD, med vilka vi haft kontakt under remissvarsskrivandet. Tanken med ett brett utbud av levande musik av hög kvalitet som utgår från redan befintligt musikliv på regional och lokal nivå, kräver och förutsätter förstärkt stöd till producenter och arrangörer, både ekonomiskt och i form av utbildning/kompetensutveckling.

KLYS vill påpeka att det råder brist på producenter och vill varna för en övertro på att producentsidan ska klara detta utan någon som helst nationell/central produktion, speciellt idag, när krisen gör att många inte kan/vågar expandera. Det är också viktigt att de fria leden får del av arrangörspengen – de cirka 30 miljoner som enligt förslaget kommer arrangörsleden till del är enligt KLYS för lite. Dessa borde kopplas till krav på ett regionalt/lokalt engagemang som även innebär ekonomiska åtaganden.

Vi ser förslaget med länsöverskridande samverkansprojekt som positivt och framhåller vikten av att än mer medverka till gränsöverskridande verksamheter – både genremässigt och geografiskt, då mellanregional verksamhet bl.a. kan innebära kostnadseffektivisering, men ofta också innebär en konstnärlig nytändning. Musikplattformen bör samordna och presentera informationsmaterial, gärna i samråd med Kulturrådet. Man bör ha ett nätbaserat system för tillgängliggörande av material på en tydlig, utåtriktad hemsida med koppling till kommunal/regional nivå. Även det nationella/internationella bör naturligtvis återspeglas.

Vi vill här passa på att ta upp problematiken med det ständigt återkommande uttrycket *civilsamhället*. KLYS uppfattning är att de professionella kulturskaparna är en del av detta, men finner begreppet luddigt och önskar att det definieras.

6.2.3 Nationell överblick och kompetensuppbyggnad

Den nationella överblicken är ovärderlig och här bör man också hitta samarbetsformer med Kulturrådet. Det gäller även återrapporteringen, vilken i möjligaste mån bör samordnas med Kulturrådet för att bli så effektiv som möjligt.

Vad gäller kompetensuppbyggnad är det viktigt för Plattformen att ha en nationell överblick så man kan gå in och täcka områden med behov av speciella insatser. Vi finner skrivningen om kunskaps- och informationsspridning positiv, där Musikplattformen aktivt antas ta en mäklarroll och därigenom bidra till samarbeten som annars inte skulle blivit av.

6.2.4 Internationell samverkan

KLYS anser att plattformen ska förstärka respektive underlätta informationsflödet lokalt/regionalt/ nationellt/ internationellt och vidare ha en överblick över detsamma. Det europeiska perspektivet är viktigt; för att öka den internationella samverkan på musikområdet, är det viktigt att plattformen har kompetens när det gäller möjligheter på europeisk nivå. Denna kunskap måste även byggas upp i producentleden. Vår erfarenhet säger oss att samverkan idag mestadels sker på individbasis och att den bör upp på högre nivå – lämpligen till Musikplattformen eller regionråden. Även här bör man samverka med Samverkansutredningen. Förutom specialkunskap hos medarbetare på Musikplattformen, bör man använda sig av redan befintliga strukturer på t.ex. länsnivå. Musikplattformen skulle med fördel kunna vidareutbilda EU-handläggare på denna nivå i kulturprojektshandling och

kulturansökningar. Det är viktigt att koordinatörerna på Musikplattformen har kunskap om olika genrer, som de kan bistå EU-handläggarna med.

6.2.5 Barn och unga

Förslaget där ett av Musikplattformens mål ska vara att prioritera projekt som främjar barns och ungas möte med det professionella musiklivet, stöder vi till fullo. Vi vill dock åter koppla detta till vikten av fortsatt musikundervisning i grundskola och gymnasieskola, samt fortsatt satsning på Musikskolor och Skapande Skola. Vi pekar åter på risken med lärarutbildningens nedskärning av musiksidan. Det finns enligt vår mening en stark koppling mellan musikämnets generella ställning och ”medborgarperspektivet” som utredningen framhåller. För att medborgarperspektivet ska kunna tillgodoses långsiktigt krävs en befolkning skolad i musik som kan ta till sig och uppskatta densamma. Nationell överblick som omnämns, måste innefatta musik i allmän undervisning – annars riskerar vi så småningom att leva i ett land med medborgare utan möjlighet att ta till sig den musik som erbjuds.

6.3 Organisationsfrågor

KLYS förordar ett Musikverk med två tydliga ben. En generaldirektör för den totala verksamheten utsedd av regeringen med två underlydande verksamhetschefer. Vi ifrågasätter utredningens idé om en konstnärlig chef. Eftersom verksamheten i första hand är tänkt att vara koordinerande, bör chefen enligt vår mening vara en mycket god ledare och administratör. Vår modell är ett mellanting mellan utredningens två förslag, men liknar mest huvudförslaget;

KLYS modell:

Statens Musikverk övergripande myndighet. Generaldirektör tillsatt av regeringen.

Under denna;

Ben 1; **Musiksamlingarna**= Kulturarv=Då

Består av;

A)Musik o Teatermuséet B)Musik o Teaterbiblioteket C)Sv Visarkiv

Ben 2; **Musikplattformen**= Koordinatorsverksamhet=Nu

Består av;

A)Samverkansprojekt, kompetensutv, information, koordinering, beställn. B)EMS C)Caprice

Under Ben 1/Musiksamlingarna har vi lagt Svenskt Visarkiv. KLYS anser att Svenskt Visarkivs verksamhet idag fungerar väl och det bör värnas om att den får fortgå. Vid en utvidgning av uppdraget bör även resurserna öka. EMS och Caprice som vi lagt under Ben 2/ Musikplattformen kommenteras längre ner i vårt svar.

Vi ifrågasätter starkt den tänkta arbetsresursen på 10 årsarbetskrafter, vilket vi anser vara underdimensionerat.

6.3.2 Särskilt om integrationsmöjligheter

I förslaget tycker vi att man motsäger sig själv – att å ena sidan säga att plattformen inte ska ha en producerande roll och å andra sidan namnge en scen där man ska verka för att levande musik framförs.

Vi ifrågasätter också alltför stor integration mellan levande musik och det musikaliska arvet, eftersom vi ser att kompetenserna ser så olika ut. Härav följer att vår modell har två tydliga ben som den står stadigt på, men att man, där möjlighet ges, kan samverka och samarbeta.

6.4 Resurser för samarbetsprojekt i musiklivet

Här vill vi först framföra våra farhågor om att ett konstnärligt råd riskerar att bli ineffektivt. Vi ser inte heller Generaldirektör alternativt Musikplattformschef som given ordförande. Däremot tror vi att man ska ha någon typ av referensgrupper, men kanske organiserade mer enligt Konstnärsnämndens alternativt Kulturrådets referensgruppsmodell. Vi saknar slutligen förslag om konstnärrepresentation i en sådan grupp. Mot bakgrund av vår samlade kunskap om hur svårt det är att sätta sig in i frågor av nationell/internationell samordnande karaktär, bör även musikorganisationerna få föreslå kulturskapare till rådgivande organ/referensgrupper. KLYS kan här fungera som den som föreslår representanter från kulturskaparna inom musiklivet. Personerna i ett sådant råd bör inte sitta för länge, men heller inte för kort. Vi tror att lämplig tid är 3 år.

6.5.1 EMS

Vi ställer oss bakom förslaget att EMS förs över till Musikplattformen – se vår modell ovan.

6.5.2 Caprice Records

När Caprice följer sitt uppdrag är det ett viktigt kulturpolitiskt instrument. Det behövs hur som helst inspelningsstöd för icke kommersiell musik. Varumärket Caprice är starkt i Sverige. Vi vill också framhålla Caprice som viktigt för barnproduktioner som annars ingen skulle ha råd att producera/dokumentera. Vi är helt emot att man säljer backkatalogen till ett kommersiellt bolag. Vi upplever att det finns en motsättning i utredningen vad gäller Caprice. Oavsett var man landar i frågan om Caprice vill KLYS framhålla vikten av att hitta en form för ett fungerande inspelningsstöd.

6.6.1 Nybrokajen 11

Nybrokajen skulle kunna fungera som nationellt fönster för i första hand landets professionella musiker, men även för annan musikrelaterad verksamhet; en regional scen centralt placerad. Vi förordar fortsatt blandad och genreöverskridande verksamhet. Vi anser att det är värdefullt att denna scen även i framtiden används för konserter av olika slag. Kontinuerligt nyttjande kräver förmodligen en hyresgäst med intresse av att hålla nere hyrorna för dem som vill producera på scenen. Vi stödjer förslaget med rundabordssamtal, men framhåller värdet av att den organisation som går in är musikorienterad och ges ett uppdrag att även fortsättningsvis tillhandahålla den crossover-scen för levande, gärna akustisk musik, eftersom akustiken är mycket god. Vi saknar dock återigen kulturskaparna i förslaget. Ska rundabordssamtal föras om framtida användning av Nybrokajen 11, bör enligt KLYS kulturskaparna och deras organisationer bjudas in.

6.7 Personalbehov

Här vill KLYS upprepa att vi anser att förslaget innebär för låg bemanning. Vi tycker även det låter som en viss snedfördelning ur ett ekonomiskt perspektiv om motsvarande vår modell A (se ovan) endast skulle bestå av 10 årsarbetskrafter medan B (EMS), skulle bestå av 4. Vi efterlyser ett förtydligande hur dessa beräkningar har gjorts och hur arbetsbeskrivningarna ser ut för respektive arbetskraft.

6.8.3 Stallet

Stallet anser vi viktigt att behålla som Folk/Världsmusikscen och vi stöder möjligheten för RFoD att här driva en självständig verksamhet. Viss samordning bör dock ske med Samverkansutredningen och Folkmusikens Hus i Rättvik. KLYS anser för övrigt att Musik i Dalarna i samarbete med Folkmusikens hus i Rättvik, ska ges fortsatt ansvar för ETNO. Vi vill här också nämna vikten av att se över jazzens möjligheter att använda och utveckla Fasching som nationell scen.

Slutligen vill KLYS framhålla vikten av avstämning gällande hur systemet /Musikplattformen /Musikverket fungerar i praktiken – förslagsvis efter 2 respektive 5 år.

För KLYS

Anna Söderbäck, ordförande KLYS

genom

Carin Heurlin, koordinator/admin KLYS